

Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku vaimulike riietuse ja muu kirikliku atribuutika kasutamise põhimõtted jumalateenistustel ja vaimulikel talitustel

KINNITATUD

Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku

Juhatuse töökoosolekul

18.03.2026

Sissejuhatus

Käesolevad põhimõtted lähtuvad eelkõige nelipühi traditsiooni teoloogilisest ja ajaloolisest rõhuasetusest, mille keskmes on Püha Vaimu tegevus, koguduse osadus ning evangeeliumi kuulutamise. Nelipühi liikumine on ajalooliselt hoidunud liigsest vormilisusest ja sümboolikast, mis võiks varjutada Kristuse keskset rolli ning Püha Vaimu vahetatud tööd koguduses. Kuid väline vorm võib sõltuvalt kontekstist teenimist kas toetada või takistada, mistõttu on oluline sellele tähelepanu pöörata. Seda alljärgnevalt tehaksegi, kirjeldades vaimulike riietust ja muu atribuutika kasutamist teenimiskontekstis.

Nelipühi kogudustes on tavapärane vaimulike vormiliselt vaba riietus. Samas on oluline, et vaimulik oma teenistusülesandeid täites nii jumalateenistusel, kui teistes kontekstides kannab oma rollile vastavat väarikat riietust. Kirikuajaloos väljakujunenud kiriklik rõivastus ja atribuutika võivad teatud kontekstides aidata rõhutada teenimise konteksti, luua selgust vaimuliku rolli osas ning toetada konkreetse hetke olulisust ja tähendust. Seetõttu peaks vaimuliku riietus olema kogudusele ja laiemale ühiskonnale arusaadav ega tohi tekitada tarbetut distantsi, segadust või võõristust.

Käesoleva juhise eesmärk on ühtlustada EKNK vaimulike kirikliku rõivastuse ja vaimuliku atribuutika kasutamise põhimõtteid olukordades, kus vaimulik teenib kiriklikus rollis ning kasutab kiriklikku rõivastust või sümboolikat. Juhis pakub raamistikku ja orientiiri, kuidas kiriklikku rõivastust ja atribuutikat kasutada vastutustundlikult, teoloogiliselt läbimõeldult ning vaimulikku teenimist toetaval viisil. Rõhuasetus peab alati jääma sisule: Kristuse evangeeliumi kuulutamisele, Püha Vaimu tööle ning koguduse teenimisele.

1. Üldpõhimõtted

Käesolevate põhimõtete sõnastamise eesmärk on anda EKNK vaimulikele raamistik riietuse ja muu kirikliku atribuutika kasutamiseks jumalateenistustel, vaimulikel talitustel ning muudes ametlikes teenimiskontekstides.

Kõigi vaimulike puhul kehtivad teenistusülesandeid täites järgmised põhimõtted.

- a) Riietus on viisakas, väarikas ja teenimist toetav, mis ei tõmba liigselt tähelepanu.
- b) Riietuse valikul arvestatakse kohaliku koguduse teenimislaadi ning koguduse ja ühiskonna konteksti.
- c) Kiriklikku rõivastust ja atribuutikat kasutatakse läbimõeldult ja kontekstipõhiselt.

2. Riietus ja atribuutika kasutamine vastavalt ordinatsiooni astmele

2.1 Diakonid

2.1.1. Teenistusriided

Diakonide teenistuslik rõivastus on viisakas tsiviilriietus, mille juurde võib kanda vaimuliku särki. Diakoni särgi värvid on must, valge või hall, teisi värve diakon ei kannata. Kirikliku rõivastuse ja atribuutika osas võib diakon kanda albat, talaari ning stoolat risti üle vasaku õla. Kaelaristi kandmine teenistusülesannete täitmisel ei ole lubatud.

2.1.2 Teenistusriiete kandmine

Diakon kasutab teenistusriietust sõltuvalt teenistuse või talituse kontekstist. Tavalisel jumalateenistustel ja koguduse igapäevases teenimises võib piisata viisakast tsiviilriietusest ja vajadusel vaimulikusärki kandmisest. Pidulikumate või ametlike talituste puhul võib lisada alba, talaari ja stoola, et rõhutada teenimise ametlikku iseloomu. Riietuse valikul arvestab diakon alati teenitava koguduse traditsioone ning sellega, et väline vorm toetaks teenimise eesmärki.

2.2 Pastorid

2.2.1 Teenistusriided

Pastori teenistuslik rõivastus on viisakas tsiviilriietus, mille juurde võib kanda vaimuliku särki, mille värvideks võib olla must, valge või hall. Pastor võib valget värvi särki kasutada pidupäevadel, pühadel ja muudel eristel jumalateenistustel, et rõhutada teenistuse pidulikkust ja tähenduslikkust. Pastori kirikliku rõivastuse ja atribuutika hulka võivad kuuluda alba, talaar ja stoola, mida kantakse kaela ümber. Samuti võib pastor kanda kaelaristi.

2.2.2 Teenistusriiete kandmine

Pastor kannab teenistusriideid vastavalt teenimise kontekstile, arvestades jumalateenistuse, talituse või sündmuse iseloomu. Igapäevases koguduseelus ja tavapärasel jumalateenistustel on sobiv väärikas tsiviilriietus. Pidulikumates ja ametlikumates olukordades, nagu kiriklikud pühad, ordinatsiooniteenistused või erilise tähendusega talitused, võib kasutada kiriklikku rõivastust ja atribuutikat, et rõhutada teenimise ametlikku ja kiriklikku iseloomu. Riietuse valikul lähtub pastor põhimõttest, et väline vorm toetaks Kristuse kuulutust, oleks kogudusele arusaadav ning aitaks kaasa sõnumi kohalejõudmisele.

2.3 Piiskopid

2.3.1 Teenistusriided

Piiskopi teenistuslik rõivastus on viisakas tsiviilriietus, mille juurde võib kanda vaimuliku särki. Piiskopi särgi põhivärv on violetne, kuid ta võib kanda ka särke, mida kannavad pastorid ja diakonid. Piiskopi kirikliku rõivastuse ja atribuutika hulka võivad kuuluda alba, talaar, stoola, kaasula, mitra ja karjasesau, rinnarist ja sõrmus.

2.3.2 Teenistusriiete kandmine

Piiskopi teenistusriiete kasutamine on seotud piiskopi rolliga. Pidulikel ja ametlikel jumalateenistustel ning kiriklikel talitustel, eriti ordinatsiooniteenistustel ja tähtpäevadel võib kasutada kiriklikku rõivastust ja piiskoplikku atribuutikat, et rõhutada teenimise ametlikku ja

kiriklikku iseloomu. Piiskop arvestab teenistusriiete valikul teenimise konteksti, kiriku ja konkreetse koguduse traditsioone ning sellega, et väline vorm toetaks Kristuse kuulutust ja kiriku ühtsust.

3. Rakendamine ja tõlgendamine

Käesolev juhend seab eesmärgiks ühtlustada EKNK vaimulike kirikliku rõivastuse ja atribuutika kasutamist. Juhendi rakendamisel lähtutakse Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku põhikirjast ja kirikukorrast, kiriku juhtorganite otsustest. Selles juhendis esitatud põhimõtete rakendamisel arvestatakse alati kohaliku koguduse teenimisvormi ja konkreetset konteksti.

Lõplik vastutus riietuse ja atribuutika kasutamise eest lasub vaimulikul endal, kes teeb otsuse palves ja vastutuses Jumala, koguduse ja kiriku ees ning kooskõlas selle juhiseiga. Kui vaimulik ei ole kindel sobivas riietuses või atribuutika kasutamises, konsulteerib ta kõrgemal seisva vaimuliku või kiriku vastava vaimuliku juhiga.